

THE FORMATION AND CONSOLIDATION OF ORTOGRAPHIC COMPETENCES IN PRIMARY SCHOOL

Elena Lucia Mara
Prof., PhD., "Lucian Blaga" University of Sibiu

Abstract: Spelling skills training is a basic and important objective of primary education discussed in all methodological / didactic textbooks. Together with other skills that are formed in grades I-IV (writing, reading, arithmetical calculation, systematic observation, the size of some instruments), orthographic skills are tools of activities of utmost importance for intellectual work, forming with enough weight and often incorrect. The process of familiarizing students with spelling norms is a complex, long-lasting process that requires respect for the principle of age specificity. The peculiarities of primary spelling learning are determined by the fact that this process takes place in circumstances where linguistic theory, grammar, can not be used. Spellings can not be avoided even in first class since the first writing, although at this age students do not learn the grammar on which the writing rules are based. But there are situations in which spelling can be acquired without the knowledge of rules, mechanically, with the practical use of those rules.

Keywords: ortographic, skills training, exercise, didactic-role play, spelling.

Formarea deprinderilor de ortografie este un obiectiv de bază al învățământului primar dezbătut în toate manualele de metodică / didactică. Alături de alte deprinderi care se formează în clasele I-IV (scris, citit, calcul aritmetic, observare sistematică, mărimea unor instrumente), **deprinderile ortografice** reprezintă instrumente ale unor activități de maximă importanță pentru munca intelectuală, formându-se cu destulă greutate și adesea incorect. Procesul de familiarizare a elevilor cu normele ortografice este un proces complex, de lungă durată, ce impune respectarea principiului particularităților de vîrstă. Particularitățile învățării ortografiei în ciclul primar sunt determinate de faptul că acest proces are loc în condițiile în care nu se poate apela la teoria lingvistică, la gramatică. Normele de ortografie nu pot fi evitate nici chiar în clasa I, încă de la primele activități de scriere, cu toate că la această vîrstă elevii nu învață gramatica, pe care se sprijină normele respective de scriere. Dar există și situații în care ortografia se poate însuși fără cunoașterea regulilor, mecanic, odată cu folosirea practică a regulilor respective.

După înțelegerea pe cale intuitivă sau pe baza termenilor lingvistici a normelor ortografice, calea cea mai sigură pentru formarea deprinderilor de aplicare în practică a acestor norme o constituie exersarea lor sistematică. Ca orice deprindere, scrierea corectă se formează pe bază de exerciții.

Concluzia este aceea că însușirea scrierii corecte are loc pe baza exercițiului, prin formarea de reprezentări vizuale, auditive și motorii, treptat, către clasele a-III-a și a-IV-a cunoștințele de limbă dobîndite determină însușirea unei scrieri corecte pe baza analizelor, diferențierilor și generalizărilor conștiente prin însușirea largă a semnificației cuvintelor, a funcției lor gramaticale.

Cunoașterea principalelor reguli de către elevi constituie un obiectiv de bază în formarea deprinderilor de scriere corectă. În procesul scrisului, elevii trebuie să-și dea repede seama de regula pe care se bazează scrierea corectă și să observe imediat greșelile din lucrările scrise. Dacă în clasele I și a-II-a însușirea ortografiei se bazează pe calea operațional-practică, în clasele a-III-a și a-IV-a ea se bazează mai mult pe cunoștințele teoretice de limbă. Numai cunoașterea regulilor gramaticale, ortografice nu este însă suficientă pentru realizarea

scrierii corecte, fiind necesare exerciții, aplicații practice repetate, pentru formarea deprinderilor de ortografie. Exemplele și exercițiile alese trebuie să cuprindă nu numai ortograme noi, ci și cele însușite anterior de către elevi. Acest lucru este cu atât mai important și necesar cu cât deprinderile de scriere corectă se formează treptat prin exerciții.

Obiectivul principal al studiului limbii române constă în **învățarea de reguli și categorii gramaticale cât și în dezvoltarea flexibilității gândirii** în formarea unor capacități intelectuale și, în principal, formarea automatismelor ortografice. Natura limbii române și obiectivele ce se urmăresc prin studierea ei în școală, impun lecției de limba română un demers activ și activizant în același timp. Ca să îndrume, ca să corecteze procesul formării diverselor priceperi și deprinderi implicate în studierea limbii române, învățătorul trebuie să-l determine pe elev să se angajeze efectiv în desfășurarea lecției deoarece mare parte a acestor lecții au un caracter activ. Metodele active sunt căile care folosesc acțiunea, activitatea ca mijloc pentru instruirea și informarea elevilor, care combinate cu metodele de stimulare duc la obținerea unor rezultate deosebite. Dintre metodele active, exercițiul este metoda de bază, iar dintre cele de stimulare, jocul didactic.

1. Exercițiul, în formarea și consolidarea deprinderilor ortografice

În limba latină „exercitium” însemna practică, deprindere, aplicare. Astăzi, prin exercițiu se înțelege executarea conștientă și repetată a unei operații, cu scopul dobândirii unei priceperi sau a unei deprinderi, prin care se ajunge la un anumit grad de automatizare a diferitelor componente ale activităților didactice. Prin repetare sunt stimulate anumite funcții mintale sau motrice pentru a putea fi menținute în formă. Dacă asimilarea cunoștințelor se poate realiza prin contactul nemijlocit cu realitatea sau prin comunicare verbală, formarea deprinderilor motrice sau intelectuale este posibilă numai prin efectuarea repetată a unor acțiuni motrice sau intelectuale.

A efectua un exercițiu înseamnă a executa o acțiune în mod repetat și conștient, a face un lucru de mai multe ori, în vederea dobândirii unei îndemnări, a unei deprinderi. Făcând parte din categoria metodelor algoritmice, exercițiul este acea acțiune care se repetă relativ identic și se încheie cu formarea unor componente automatizate ale activității. Aceasta înseamnă că exercițiul nu se confundă cu repetarea, el presupune o îmbunătățire continuă a performanței, de la un moment la altul. În concluzie, exercițiul se desfășoară în mod algoritmic și se încheie cu formarea unor priceperi, deprinderi și operații ce vor putea fi aplicate în rezolvarea altor sarcini mai complexe, cum ar fi : adâncirea și consolidarea achizițiilor anterioare (cunoștințe, deprinderi etc), amplificarea capacității operatorii a acestor achiziții prin aplicarea lor în situații noi, realizarea unor obiective formative colaterale (dezvoltarea aptitudinilor intelectuale, consolidarea trăsăturilor moral-caracteriale, stimularea capacităților creative, prevenirea uitării și creșterea probabilității păstrării în memorie a celor însușite etc.).

Dealtminteri, întreaga activitate școlară are semnificația unui asiduu și îndelungat exercițiu care dincolo de formarea unor capacități și deprinderi specifice urmărește, în final, să înzestreze viitorii absolvenți cu deprinderi, obișnuințe și capacități generale de muncă serioasă, ordonată și eficientă, inclusiv cu capacități și deprinderi care să le permită să continue efortul unei autoperfecționări continue, pe cont propriu. Exercițiul este o **formă de antrenament** sistematic, organizat. Ca să deprindă o acțiune, școlarul trebuie să încerce, să facă, să refacă, să repete pînă ce intră în posesia modelului acțiunii respective, pînă ce această acțiune se „naturalizează”, adică se automatizează și se interiorizează devenind o a doua natură (o deprindere, o obișnuință). Numai prin practică repetată se învață cel mai bine o deprindere. Făcând parte din categoria tehnicilor de antrenament, exercițiul nu trebuie înțeles ca o repetare mecanică, de imprimare repetată a unor acțiuni, ci de refolosire a unor elemente proprii sarcinii de învățare în contexte semnificative și în situații normale de viață și comunicare.

Prin metoda exercițiilor se urmăresc multiple obiective:

- să fixeze cunoștințele teoretice
- să creeze abilități de transpunere a acestora în practică
- să dezvolte deprinderea de muncă independentă a elevilor
- să dezvăluie cadrul didactic lipsurile în cunoștințele teoretice ale elevilor
- să stimuleze capacitățile creative ale acestora, făcând pasul de la operații mintale la structuri operaționale
- să înlăture „uitarea”, tendințele de interferență (confuzie)
- să mijlocească transferul cunoștințelor de la un capăt la altul, de la o structură la alta a fenomenului gramatical.

Exercițiul, pe lângă un caracter reproductiv, mai are și un caracter productiv, generator de forme noi de acțiune. Ca tehnică de creație, el poate contribui la stimularea și dezvoltarea capacităților creative, a originalității, a spiritului de independență și inițiativă. În practica școlară tradițională, exersarea este legată de obținerea automatismelor, adică de formarea deprinderilor. Exercițiul ia deseori forma unei simple activități de repetare sau reproducere a unor lucrări cunoscute și înțelese deja, ori a unor acțiuni motorii demonstrate în prealabil, pînă se ajunge la consolidarea sau automatizarea acestora. Automatizarea insuficient conștientizată atrage după sine rigiditatea deprinderilor însușite, de unde și dificultatea de a aplica asemenea automatisme în alte situații, diferite de acelea în care ele au fost dobîndite inițial. Așa se explică de ce întîlnim adesea elevi care nu reușesc să raporteze cunoștințele însușite decît la aceleași exemple și situații pe care le-au întîlnit în manuale sau pe care le-au auzit în cursul explicațiilor primite în timpul lecției. În fond, automatismele sunt-după cum afirmă *Radu Ion* – „procese de prescurtare a gîndirii, ele despovăresc conștiința lăsînd-o să se concentreze asupra liniilor directe ale acțiunii.”

Eficiența exercițiilor depinde de asigurarea anumitor condiții:

- asigurarea principiului teoretic, stăpînirea unui anumit volum de cunoștințe teoretice
- punerea elevului în situația de a-și da seama nu numai „cum” este corect să scrie, ci și „de ce”, o anumită formă sau construcție este corectă, iar alta incorectă.
- nu trebuie să dureze prea mult, ci să alterneze cu altele; acțiunile simple să fie integrate în forme de activitate tot mai complexe; să fie gradate și, dacă este posibil, individualizate
- să se caracterizeze prin varietate pentru a preveni monotonia, apariția plictiselii și a oboselii și a menține atenția și interesul pentru acțiune

Prin condițiile lui, prin efortul pe care îl solicită din partea elevului, exercițiul mijlocește conexiuni necesare între limbă și gîndire.

În practica predării limbii române sunt utilizate o gamă variată de exerciții care sunt grupate de către *Vistian Goia și Ion Drăgotoiu* după diferite criterii:

- după modul sau forma de efectuare, pot fi exerciții: orale, scrise
- în funcție de natura faptelor de limbă care se aplică în exerciții, distingem exerciții: fonetice, de vocabular, morfologice, sintactice
- în funcție de natura priceperilor sau deprinderilor pe care le formăm elevilor, pot fi exerciții: ortoepice, otografice, de punctuație, lexicale, gramaticale, stilistice

a) după gradul de interdependență, distingem exerciții:

- de recunoaștere, cu caracter creator
- după funcțiile îndeplinite există exerciții: introductive, de observație, de asociație, de exprimare (concretă, abstractă), de operaționalizare, aplicative, de consolidare, de creație, de evaluare
- după aspectul social se disting exerciții: individuale, pe echipe, colective, mixte

- după gradul de determinare a activității se disting exerciții: de tip algoritmatizat (dirijate), semi-algoritmatizat (semidirijate), libere (autodirijate).

Respectând cerințele procesului de formare al deprinderilor, precum și condițiile care duc la eficacitatea acestei metode, aceiași autori au grupat **exercițiile ortografice** astfel:

A. Exercițiile de recunoaștere

Exercițiile de recunoaștere constau în raportarea cazurilor concrete dintr-un context la un caz ortografic sau altul. Prin recunoaștere, caracteristicile lor se întăresc. În scris recunoașterea se marchează prin extragerea și așezarea într-un tabel sau o schemă analitică a noțiunii respective.

1) *Exercițiile de recunoaștere simplă* au o singură cerință: identificarea unor fapte de limbă. Operația are un caracter expeditiv.

Exemplu: - identificarea cuvintelor scrise cu doi „i”

- identificarea ortogramelor
- identificarea cuvintelor scrise cu consoană dublă

2) *Exercițiile de recunoaștere și caracterizare*. A caracteriza din punct de vedere gramatical înseamnă a indica, într-o anumită ordine, notele specifice ale situației concrete în care faptul de limbă se află în momentul recunoașterii. Caracterizarea poate fi totală sau parțială, după un tabel dat.

Exemplu:

- subliniați toate substantivele din text și scrieți numărul și felul lor
- identificați toate adjectivele din text și arătați pe cine determină

3) *Exercițiile de recunoaștere și grupare* constau în identificarea și alegerea unor fapte de limbă din text și așezarea lor pe categorii, într-o ordine cerută. Prin aceste exerciții îi obișnuim pe elevi cu munca ordonată.

Exemplu:

- gruparea cuvintelor după grupul de litere pe care îl conțin
- gruparea cuvintelor după ceea ce arată fiecare

4) *Exercițiile de recunoaștere și motivare*. A motiva din punct de vedere gramatical înseamnă a găsi argumente lingvistice pe care se întemeiază fie recunoașterea, fie corectitudinea întrebuirii unui fapt de limbă în special. În multe cazuri motivarea este indispensabilă. Prin aceste exerciții elevul va fi condus spre recunoașterea unui fapt de limbă și motivarea scrierii lui cu argumentele lingvistice pe care a reușit să și le însușească până la momentul respectiv.

Exemplu:

- -recunoașteți ortograma și motivați scrierea ei
- -recunoașteți substantivele și motivați scrierea lor

5) *Exercițiile de recunoaștere și disociere* sunt forme de activitate în care trebuie stabilite deosebirea dintre faptele de limbă a căror asemănare, aparentă sau reală, provoacă confundarea unuia cu celălalt. Obiectivul principal de prevenire și îndepărtare a confuziilor este discriminarea și compunerea faptelor de limbă. Ele sunt atractive, îi deprind pe elevi cu munca organizată, ajută la însușirea conștientă a definițiilor.

Exemplu:

- faceți deosebirea dintre cuvintele scrise cu „ce” și cele scrise cu „che”
- faceți deosebirea dintre substantivele comune și cele proprii

B. Exercițiile cu caracter creator

Esențialul în exercițiile cu caracter creator este întrebuirii practice a cunoștințelor teoretice. Ele introduc în vorbirea elevilor forme, cuvinte ori construcții existente sau nu în fondul pasiv al bagajului lor lingvistic, îmbogățesc sau nuanțează exprimarea elevilor, contribuie la dezvoltarea gândirii și a limbajului, fac pasul de la corectitudine la expresivitate. Exercițiile cu caracter creator sunt forme de activitate esențial conștientă.

1) *Exercițiile de modificare* constituie prima treaptă a formelor de activitate creatoare. A modifica înseamnă a interveni în forma unor cuvinte sau în structura unor construcții de limbă cu scopul de a transforma, reorganiza în sensul cerut de enunțul exercițiului.

Exemplu:

- schimbarea numărului substantivelor de la singular la plural
- înlocuirea unor substantive subliniate prin pronume personale

2) *Exercițiile de completare* cer un efort creator dublu: de a găsi fapte de limbă omise, apoi de a adapta forma acestora la context. Pot fi omise dint-un text destinat completării.

Exemplu:

- pronumele personal de politețe
- cuvinte de legătură

3) *Exercițiile de exemplificare* constau în ilustrarea unor noțiuni sau reguli prin fapte de limbă cu conținut concret. Materialul ilustrativ poate fi cuvântul, grupul de cuvinte, propoziția sau fraza.

Exemplu:

- dați două exemple de propoziții în care să folosiți substantive scrise cu „i” și „ii”
- dați trei exemple de adjective scrise cu „ii”

Pentru a grada dificultatea acestor exerciții, unele dintre ele se pot construi pe baza asocierii sau analogiei cu altele date de învățător sau menționate în enunțul exercițiului.

Exemplu:

- găsiți două adjective potrivite pentru substantivul „elevi” și așezați-le înaintea acestuia
- găsiți două substantive potrivite pentru adjectivul „silitori” care să se termine cu doi „i”.

Formulele folosite pentru aceste tipuri de exerciții sunt:

- -, „Dați exemple de...”
- -, „Alcătuți propoziții cu următoarele cuvinte...”
- -, „Formulați propoziții după schema...”

4) *Compunerea gramaticală (ortografică)* constituie cel mai complex și mai eficient exercițiu cu caracter creator. Ea conține cunoștințe teoretice încorporate în exprimarea concretă a elevilor, dar nu trebuie abuzat de ea, pentru că introducerea forțată a unor forme ortografice are ca rezultat exprimarea greoaie și artificială a elevilor. De aceea astfel de compuneri vor fi elaborate numai după ce elevii stăpânesc noțiunile de bază și le pot include cu ușurință în exprimarea lor. Ele pot fi:

- a) Compuneri ortografice libere - în care elevii sunt solicitați să alcătuiască un text în care să aplice cunoștințele referitoare la scrierea unor cuvinte urmărind scrierea lor corectă.
- b) Compuneri ortografice pe bază de material concret dat – în care elevii trebuie să alcătuiască un text folosind o serie de cuvinte sau expresii date, anumite ortograme etc.
- c) Compuneri ortografice prin analogie – în care elevii au sarcina de a alcătui un text asemănător unei lecții învățate, în care să folosească anumite cuvinte, scrierea corectă a acestora urmărind să reflecteze însușirea cunoștințelor acumulate, în urma unei lecții de ortografie, prin aplicarea lor în practică.

C. Exercițiile ortografice

Prin astfel de exerciții sunt consolidate cunoștințele și, totodată, se formează deprinderile scrierii corecte. Ele încep în primele clase și vor continua pe tot parcursul anilor de școală. Deși se recunoaște de toți oamenii școlii că ortografia și punctuația trebuie învățate cât mai repede cu putință și pe căi cât mai economice și fără riscuri, practica vorbirii și mai ales a scrierii corecte se află în suferință chiar și în clasele terminale ale liceului. Elevii trebuie

convinși – așa cum afirma pedagogul francez *R. Parisse* – că „ortografia înseamnă respect față de tine însuși. Scriind și făcând greșeli de ortografie poți fi desconsiderat înainte de a fi cunoscut, deoarece corectitudinea scrisului este o calitate a omului cult”.

1) *Copierea* este cel mai simplu exercițiu ortografic și este folosită mai ales în clasele I-IV. Pentru ca elevii să nu desfășoare o muncă mecanică și plictisitoare, copierea poate fi însoțită și de sarcini suplimentare (sublinierea anumitor forme din text).

2) *Dictarea* este cel mai frecvent exercițiu ortografic. Ea contribuie la consolidarea deprinderii scrierii corecte a unor cuvinte care prezintă deosebiri între pronunțare și scriere.

Când prin dictare se urmărește aplicarea anumitor reguli ortografice învățate, învățătorul recapitulează întâi cu elevii chestiunile de ortografie care se vor ivi în text, apoi trece la dictare. În cazul dictării de control nu se mai analizează în prealabil regulile ortografice ci se vor discuta după dictare, pentru a constata modul cum elevii au știut să le aplice. Corectarea dictării se poate face în clasă sau acasă.

Indiferent de scopul urmărit, dictarea trebuie să îndeplinească anumite cerințe:

- textul utilizat să fie accesibil
- textul va cuprinde un număr variat de forme impuse de reguli ortografice a căror aplicare o urmărim

Lectura textului se va face în trei reprize:

- înainte ca elevii să scrie, învățătorul citește textul integral, pentru a-i familiariza cu conținutul acestuia
- urmează dictarea propriu-zisă, care se face pe propoziții sau pe grupe de cuvinte, dacă propozițiile sunt prea lungi
- după dictare se citește încă o dată textul integral, pentru ca elevii rămași în urmă să completeze și să corecteze formele respective
- corectarea textelor se face în mai multe feluri:
- în clasă, prin scrierea la tablă a construcțiilor greșite cu forma lor corectă, motivată de către elevul de la tablă sau de cei din bănci
- în cazul dictării de control, învățătorul adună caietele și le controlează acasă, clasificând greșelile după gravitatea lor
- în lecțiile următoare procedează la o analiză a acestora, repetând, prin alte exerciții regulile slab însușite.

3) *Autodictarea* este un bun exercițiu ortografic pentru toate clasele. Textele ce urmează a fi scrise din memorie trebuie analizate în prealabil, pentru ca elevii să înțeleagă de ce scriu într-un anumit fel unele cuvinte. Scopul principal urmărit este să dezvolte la elevi deprinderea de a scrie corect în mod independent, autodictarea reprezentând un valoros mijloc de trecere de la dictare la scrisul corect individual. De orice factură ar fi, exercițiile ortografice nu au eficiență, dacă nu sunt analizate și corectate, de fiecare dată, greșelile de ortografie comise.

2. Jocul didactic, în formarea și consolidarea deprinderilor ortografice

La nivelul claselor I- IV, în structura metodelor active își găsesc locul, la o maximă eficiență, jocurile didactice. Ele constituie o punte de legătură între joc, ca tip de activitate dominantă în care este integrat copilul în perioada preșcolară și activitatea școlii – învățarea. **Jocurile didactice** sunt metode active care solicită integral personalitatea copilului. Încorporat în activitatea didactică, elementul de joc imprimă acesteia un caracter mai viu și mai atrăgător, aduce varietate și o stare de bună dispoziție funcțională, de veselie, de bucurie, de divertisment și de destindere, ceea ce previne apariția monotoniei și a plictiselii, a oboselii. Restabilind un echilibru în activitatea școlară, jocul fortifică energiile intelectuale și fizice ale acestora, generând o motivație secundară, dar stimulatorie, constituind o prezență indispensabilă în ritmul accentuat al muncii școlare. Jocul didactic are un conținut și o structură bine organizate, subordonate particularităților de vârstă și sarcini didactice. Se

desfășoară după anumite reguli și la momentul ales de cadrul didactic, sub directa lui supraveghere. Un rol important capătă latura instructivă, elementele de distracție nefiind decât mediatori ai stimulării capacităților creatoare.

Jocurile didactice sunt realizate pentru a deservi procesul instructiv-educativ, au un conținut bine diferențiat pe obiectele de studiu, au ca punct de plecare noțiunile dobândite de elevi la momentul respectiv, iar prin sarcina dată, aceștia sunt puși în situația de a elabora diverse soluții de rezolvare, diferite de cele cunoscute, potrivit capacităților lor individuale, accentul căzând astfel nu pe rezultatul final cât pe modul de obținere a lui, pe posibilitățile de stimulare a capacităților intelectuale și afectiv-motivaționale implicate în desfășurarea acestora. Ele cuprind sarcini didactice care contribuie la valorificarea creatoare a deprinderilor și cunoștințelor achiziționate, la realizarea transferurilor între acestea, la dobândirea prin mijloace proprii de noi cunoștințe. Ele angajează întreaga personalitate a copilului, constituind adevărate mijloace de evidențiere a capacităților creatoare, dar și metode de stimulare a potențialului creativ al copilului, creativitate de tip școlar, manifestată de elev în procesul de învățământ, dar care pregătește și anticipează creațiile pe diferite coordonate.

Reușita jocului didactic este condiționată de proiectarea, organizarea și desfășurarea lui metodică. Cadrul didactic trebuie să se pregătească, să studieze cu atenție structura jocului, a locului în lecție, obiectivul pe care îl urmărește și, în mod deosebit, mijloacele realizării lui. De asemenea, trebuie să țină seama de nivelul de cunoștințe al elevilor și de materia care se predă. Pentru că participantul principal este clasa, oricare ar fi jocul, acesta impune respectarea unor cerințe metodice legate de pregătirea și organizarea clasei pentru joc, explicarea jocului, fixarea regulilor, executarea prin exemplificare din partea învățătorului. Valoarea formativă a jocurilor sporește cu cât învățătorul dă curs liber principiilor de bază care le călăuzește.

Copilul reflectează asupra situației noi, își imaginează diferite variante posibile de rezolvare alegând-o pe cea mai avantajoasă. El învață multe lucruri corectându-și propriile greșeli, în caz că nu poate el, este ajutat de alții. Pe parcursul jocului este deprins cu activitatea de căutare și descoperire. Micul școlar, integrat într-un proces educativ neatractiv, rigid, dominator, care primește informații, lui revenindu-i doar sarcina de stocare și redare a acestora la cererea învățătorului, nu va gusta bucuria descoperirii de cunoștințe sau de strategii operaționale, nu va învăța pentru a cunoaște, ci motivația activității lui va fi cel mult exterioară – obținerea unei aprecieri (notări) bune.

Jocul didactic constituie o eficientă metodă didactică de **stimulare și dezvoltare** a motivației superioare din partea elevului, exprimată prin interesul său nemijlocit față de sarcinile ce le are de îndeplinit sau plăcerea de a cunoaște satisfacțiile pe care le are în urma eforturilor depuse în rezolvare. Folosirea jocului didactic în predarea gramaticii, în înțelegerea, fenomenelor de limbă, face ca elevul să învețe cu plăcere, să devină interesat față de activitatea ce se desfășoară, face ca cei timizi să devină mai volubili, mai activi, mai curajoși, să capete mai multă încredere în capacitățile lor, mai multă siguranță în răspunsuri. Plăcerea funcțională ce marchează traiectoria jocului va crea o nouă formă de interes.

Jocurile lingvistice se împart în două grupe:

- jocuri care au drept scop obișnuirea cu sistemul limbii
- jocuri care au ca obiectiv dezvoltarea deprinderilor de comunicare

Este necesar ca învățătorul să știe:

- care este natura jocului didactic
- care trebuie să fie regulile jocului didactic
- când și în ce scop se folosesc jocurile lingvistice în procesul de predare-învățare a faptelor de limbă

Un joc bine pregătit devine un joc de educație indirect. Astfel, fiecare joc are un scop în sine, o structură și reguli sub forma unor succesiuni ordonate. *Ch. Bühler* afirmă că, în

momentul în care copilul construiește ceva cu un material, învață să accepte și să îndeplinească o datorie. Între joc și muncă există un raport mutual, jocul fiind vestibulul natural care conduce spre muncă, spre disciplină, spre activitatea de grup. Activitatea ludică oferă învățătorului prilejul de a cunoaște copiii în alt context și dintr-un alt unghi. Eficiența jocului didactic depinde de felul în care învățătorul știe să asigure concordanță între tema jocului și materialul didactic existent, de felul în care știe să folosească cuvântul ca mijloc de îndrumare a elevilor, fără să negligeze recompensa.

Bucuria, divertismentul, destinderea și satisfacția se vor instala pe chipul elevilor, fortificând energiile intelectuale și fizice ale acestora. *Schiller* scria că „omul este întreg numai atunci când se joacă”. Jocul are la copil rolul pe care munca îl are la un adult. Așa cum adultul se simte bine prin lucrările sale, tot așa și copilul se simte mare prin succesele sale ludice. Istoria jocului infantil este și istoria personalității care se dezvoltă și cea a voinței care se formează treptat. Necesitatea abordării umaniste a procesului didactic devine mai evidentă. Strategia divertismentului este cea care permite celui care predă să realizeze simultan sarcinile didactice (predarea limbii) și educative (formarea profilului moral și intelectual dorit, într-o atmosferă lejeră și atractivă). În concluzie, „jocul gramatical reprezintă la vârsta mică un adevărat sanctuar al candorii, al purității și al valorii”.

BIBLIOGRAPHY

1. A. Chiroev, I. Radu, *Deprinderile în psihologia generală*, ed. a II-a, București: Didactică și Pedagogică, 1976.
2. V. Goia, I. Drăgoiu, *Metodica predării limbii și literaturii române*, București: Didactică și Pedagogică, 1995.
3. E. Simionică, B. Fănica, *Gramatica ... prin joc*, Iasi: Polirom, 1998.
4. M. Mihaescu, S. Parceaca, *Caietul elevului pentru clasa I*, București: Intuitext, 2015.
5. A. Rosca, *Creativitate generală și specifică*, București: Academiei, 2011.
6. V. Molan, *Didactica disciplinei Comunicare în limba română*, București: Miniped.
7. A. Pamfil, *Limba și literatura română în școala primară*, București: Art, 2016.